

V Ríme, 22. decembra 2013

„Vaši synovia i vaše dcéry budú prorokovať;
vaši starci budú mávať sny; vaši mládenci budú mať videnia“ (Joel 3,1).

Novéna k Jubileu Rehole (2014)

Dominikánski laici a kázanie

Drahí bratia a sestry,

tento list Vám píšem s veľkou radosťou v deň výročia schválenia rehole, aby som tým otvoril rok nového Jubilea, ktorý je venovaný téme „Dominikánski laici a kázanie“. Tento rok nasleduje po Roku viery, ktorý vyhlásil pápež Benedikt XVI. Benedikt predsedal Synode o novej evanjelizácii a šírení viery, v priebehu ktorej bola slávená spomienka na otvorenie Druhého vatikánskeho koncilu. V závere synody pápež František zverejnil Apoštolskú exhortáciu *Evangelii Gaudium*. V súvislosti s tým, že Rehoľa kazateľov je vyzývaná, aby prijala mnohopočetné výzvy na obnovu svojej horlivosti pre evanjelizáciu, mali by sme obrátiť svoju pozornosť na dominikánskych laikov. Nedávna generálna kapitula bratov zvolila za tému slávania Jubilea jednoduché ale radikálne heslo: **„Poslaní kázať Evanjelium“**, ako ozvenu na poslanie prvých bratov kazateľov v službe Cirkvi, úplne odovzdaných hlásať Božie slovo. Heslo je jednoduché a sústreďuje našu pozornosť na to, čo je srdcom služby a čo Cirkev očakáva od rehole: ohlasovať evanjelium. Je radikálne, pretože napriek všetkým ťažkostiam, ktoré môžu jedných alebo druhých stretnúť, napriek neistotám, kde máme byť alebo čo máme robiť, heslo nám pripomína, že predovšetkým musíme byť pripravení na toto „vyslanie“. Dnes možno viac ako kedykoľvek predtým, nám téma laických dominikánov musí pomôcť objaviť, že my všetci členovia Dominikánskej rodiny sme spolu poslaní, aby sme slúžili rozhovoru Boha so svetom ohlasujúc evanjelium pokoja.

„Dominikánske spoločenstvo“ poslané hlásať evanjelium

Samozrejme veci sa od počiatkov rehole vyvíjajú. Cirkev, napríklad, pokračuje v reflexii o kázaní. Pokračuje tiež v úvahách o laikoch – obzvlášť dôležitým momentom v tomto bol Druhý vatikánsky koncil – a ich podstatnej úlohe v svedectve a hlásaní evanjelia. Podobne pokračujú úvahy, podporované konkrétnymi skúsenosťami o tom, akým spôsobom môžu byť laici integrovaní do reholí a kongregácií, do nových spoločenstiev a tradícií duchovného života. Spoločným bodom tohto všetkého je silné presvedčenie, podčiarknuté počas koncilu Pavlom VI.: Cirkev sa stáva takou, aká naozaj je podľa toho, ako sa jej darí rozhovorom ohlasovať vo svete evanjelium, a želá si byť svedkom biblického zjavenia Boha, prichádzajúceho v Kristovi, na stretnutie a rozhovor s ľudskou bytosťou. Pred mnohými rokmi som mal príležitosť zúčastniť sa na Haiti na živote farnosti, keď sa rodili malé cirkevné spoločenstvá nazývané „bratstvá“. V iných farnostiach sa meno následne zmenilo na „Ti Legliz“ (malé cirkvi), pričom oba názvy nám

pripomínajú, že „bratstvo“ bol názov, ktorým sa v prvých storočiach označovali cirkevné zhromaždenia. Bratstvo, kde sa utváralo spoločné zdieľanie viery a ľudský prerod každého jednotlivca, bolo tiež „kotlíkom“ svedectva a misie. Takto bolo bratstvo označované ako pečať (imprimatur) aktu zrodenia Cirkvi...

Je úplne jasné, že od počiatkov rehole sa veci menia a my sme veľmi citliví na určité podobnosti, ktoré nám pripomínajú, čo zapálilo oheň kázania v Diegovi a Dominikovi: prevraty v živote Cirkvi ako následok zmien vo feudálnej spoločnosti, objavovanie nových poznatkov a nových spôsobov ich nadobudnutia, hlboké zmeny v organizácii spoločností a miest. V srdci týchto zmien vyrástli jedného dňa skupiny laikov, ktorí pozývali Cirkev konať, odvážiť sa vyjsť mimo príliš upevnených a prísnych štruktúr, pretože hrozilo riziko udusenía dychu života. Títo „chudobní“, „pokorní“ ľudia si zvolili život pokornej prítomnosti vo svete, autentické, živé slovo ohlasované ako dobrá novina, a určitú radikálnosť spôsobu života. Boli posmelení intuíciou, že radikálnosť prežívaná v plnej ľudskosti kvôli evanjeliu je najlepšou cestou ako „interpretovať“ Slovo a dokázať prítomnosť Toho, ktorý prichádza spasiť svet.

Niektoré z týchto skupín laikov dostali od pápeža Inocenta III. možnosť stať sa potulnými žobravými kazateľmi. Žobravé „tretie rády“ boli svojím spôsobom pokračovateľmi týchto hnutí. Práve v tomto kvasení Cirkvi, ktorá sa snažila znova nájsť životnú silu svojej autenticity, sa zrodilo „Sväté kázanie z Prouilhe“, keď sa niektorí laici pridali k Dominikovi ešte sa len rodiacemu dobrodružstvu. Keď opätovne čítam o týchto začiatkoch, nemôžem si pomôcť, ale musím myslieť na to, že keď prijal prvé sestry - konvertitky, ktoré sa zverili pod jeho ochranu, potom Ermengardu Godolinovú a jej muža Sanche Gasca (8. augusta 1207), začal Dominik snívať o tomto dobrodružstve ako vyformovanom na skupine, o ktorej hovorí svätý Lukáš vo svojom evanjeliu: skupine, ktorá sprevádzala Ježiša, keď „chodil od mesta k mestu, od dediny k dedine a kázal a hlásal evanjelium o Božom kráľovstve“ (Lk 8, 1–3). Tento krátky úryvok z Lukášovho evanjelia popisujúci Ježiša ako kazateľa, stojí v centre rozprávania 7. až 10. kapitoly a my sa v jeho svetle môžeme radowať, že sme na našej ceste „poslaní kázať evanjelium“ na spôsob bratstva. Dokonca v súvislosti so „Svätým kázaním“, sme ako rodina poslaní kázať evanjelium. Myšlienka „dominikánskej rodiny“ nie je teda len spojenie viacerých skupín z určitého dôvodu. Vyjadruje tiež spôsob evanjelizácie a z tohto pohľadu sú laickí dominikáni pripomienkou tejto požiadavky zakorenenej v Evanjeliu.

Jednota našej rehole je v skutočnosti daná jej evanjelizačným poslaním: laici, sestry a bratia rehole sú členmi tej istej rodiny, ktorá si udržiava svoju identitu – je poslaná kázať Evanjelium a svedčiť o Bohu, ktorý prichádza hovoriť so svetom. Skôr by sme možno mohli povedať, že „dominikánska“ identita je identitou rodiny – „spoločenstva“. Je vytvorená organickým putom medzi evanjelizáciou a kontempláciou pravdy, ktorou je živé Slovo prichádzajúce na tento svet, ktoré sa snažíme rozvinúť tromi formami a to: modlitbou, štúdiom a bratstvom, každý zodpovedajúcim spôsobom podľa svojho stavu. V Evanjeliu podľa Lukáša, citovanom vyššie, sa pripája k tejto dynamike poslanie dvanástich a neskôr sedemdesiatich dvoch, keď sa Ježiš odhaľuje ako Slovo, ktoré naplní sľub a dáva život. Slovo, ktoré treba počúvať a uskutočňovať, to Slovo, ktoré zjednocuje bratov. Pri schvaľovaní pápežom Honóriom, boli kazatelia predstavení ako úplne oddaní evanjelizácii Božieho Slova. Toto zasvätenie Slovu ohlasovaním a kontempláciou („posväť ich pravdou: tvoje slovo je pravda“ Jn 17, 17) vytvára našu jednotu. Z tejto perspektívy je rozmer jednoty Dominikánskej rodiny podstatný, pretože je spätý s ohlasovaním Kráľovstva (pokračovanie modlitby Syna k Otcovi v Evanjeliu podľa Jána je výslovné a evokuje poslanie do sveta a žiada jednotu: Jn 17, 18-23). Je zrejmé, že Rehoľa kazateľov nemá monopol na kázanie, ani na evanjelizáciu v Cirkvi, ale zdá sa mi, že jej „potvrdenie“ pred osemsto rokmi ju ustanovuje ako „sväté kázanie“ - slúžiť charizmou ohlasovania v Cirkvi: inými slovami, slúžiť tomuto základnému rozmeru Cirkvi, podľa ktorej je táto charizma konštituovaná, ustanovená milosťou Kristovho ducha. Táto služba nemá len formu aktu kázania alebo evanjelizácie, ale omnoho viac. Kvôli ustanoveniu rodiny, zjednotenej v reholi, aby

kázala, je pripomienkou v srdci Cirkvi, že evanjelizácia prispieva k vytvoreniu Cirkvi ako bratstva a spoločenstva.

Dialóg a spoločenstvo

Vo svetle týchto troch výziev – bratstvo, počiatky svätého kázania rehole a jednota Dominikánskej rodiny – pozývam vás uvažovať nad tohoročnou témou: „Dominikánski laici a kázanie“ a inšpirovať sa ňou. Pochopíme, že formulácia tejto témy otvára dosť široké horizonty, aby sme lepšie pochopili, ako je záväzok laikov v Dominikánskej rodine určujúci pre misiu kázania rehole.

Laici majú na základe vlastného povolania hľadať Božie kráľovstvo tak, že sa starajú o časné veci a usporadúvajú ich podľa Boha. Žijú vo svete, to jest venujú sa všetkým svetským povinnostiam a prácam každého druhu vo zvyčajných podmienkach rodinného a spoločenského života, s ktorými ich existencia takrečeno zrástla. Boh ich volá, aby sa vykonávaním svojho zamestnania v duchu evanjelia ako kvas znútra pričiňovali o posvätenie sveta (*Lumen Gentium*, 31). V tejto všeobecnej perspektíve, výraz „laický dominikán“ umožňuje uvedomiť si rozmanitosť medzi mužmi a ženami, ktorí si želajú z milosti krstu zúčastniť sa na Kristovej misii – "urobiť Krista zjavným ostatným ľuďom" (Prológ k Reguli 1968) – v Dominikovej škole. Všetci, ako laici, „sú povolani, aby udržiavali živú Kristovu prítomnosť uprostred všetkých národov a „aby všetci ľudia na zemi poznali a prijali posolstvo Božej spásy“ (*Dekrét o apoštoláte laikov*, §3). A všetci sú pozvaní aby tak urobili, vytvorením tejto dominikánskej „rodiny“ poslanej kázať evanjelium.

Laickí dominikáni „verne pripútaní k svojmu povolaniu sa snažia nasiaknuť duchom sv. Dominika: budú sa opierať o vytrvalú kontempláciu Boha, zjednotení v modlitbe a v štúdiu, v pevnej viere; ponosú silné svedectvo podľa milosti a služby, aby osvetlili veriacich, s ktorými zdieľajú vieru, aj ľudí bez Kristovho svetla. Takže vďaka nim, bude mať rehoľa možnosť plnšie dosiahnuť cieľ, spoznať útrapy ľudí, ich obavy a túžby a zdieľať ich s nimi. Vedení svetlom evanjelia podľa ducha Cirkvi, v jednote s ľuďmi dobrej vôle, budú podporovať prostredníctvom apoštolátu pravdy to, čo je pravdivé, spravodlivé a sväté a budú sa usilovať pomôcť všetkým, nakoľko to len bude možné, v duchu radosti a úprimnej slobody“ (*Prológ k Reguli z roku 1968*).

Spomedzi dominikánskych laikov, majú členovia laických dominikánskych bratstiev zjavne prvoradé miesto, lebo si sľubom zvolili zasvätiť celý život a mať účasť na tejto špecifickej spolupráci na poslaní Cirkvi ako členovia rehole. Zasvätili sa tiež živému Slovu, nielen v čase ich existencie ako pokrstených, ale tiež vo vyváženosti všetkých ich záväzkov a života, ktorým má byť „hlásanie“, služba rozhovoru Boha so svetom. Zároveň chcú počas svojho života v reholi kázať slovo, odvolávajú sa vždy na toto ohlasovanie hľadaním spoločenstva a jednoty. Ako vieme, treba nám veľa rozmyšľať o rozličnosti v srdci bratstiev, spolu hľadať ako vždy lepšie akceptovať, podporovať a prispôbovať túto odlišnosť zjednotenú v konkrétnom svedectve laického života, ktorý si želá byť kázaním.

Sú ešte iné cesty, podľa ktorých sa laici rozhodujú zúčastňovať sa na tomto poslaní a patriť k „Dominikánskej rodine“, bez prijatia záväzkov: laici pričlenení k početným kongregáciám sestier, ku kláštoru alebo špecifickému dominikánskemu dielu; dedičia stredovekej „milície“; členovia Medzinárodného hnutia dominikánskej mládeže; dominikánski dobrovoľníci; členovia bratstiev Lataste a hnutí inšpirujúcich sa inštitúciou v Betánii. Pre každú z týchto skupín je charakteristický spôsob zaviazania sa Dominikánskej rodine. A tak ako v každej rodine, sú tu ešte priatelia, ktorí bez uvedomenia si svojej príslušnosti zdieľajú toto poslanie buď prostredníctvom profesionálnej spolupráce, ktorú chcú pevne zakotviť v duchu sv. Dominika (napr. odborníci vo vyučovaní, publikačnej činnosti či komunikácii) alebo kvôli ich výberu evanjelizácie (ako bol prípad mnohých laikov zapojených do šírenia ruženca podľa dominikánskej tradície). Pojem Dominikánskej rodiny, dominikánskeho spoločenstva, umožňuje zjednotiť všetky tieto dimenzie, sestry, bratov, apoštolské sestry, členov sekulárnych inštitútov a kňazských bratstiev v mene evanjelizácie, spoločnej misie pre Kráľovstvo pri rešpektovaní a autonómii povolania vlastného každému jednotlivcovi. (porov. Bolonský dokument).

Táto rozmanitosť je dôležitá pre objasnenie vzťahu medzi laickými dominikánmi a kázaním. Je treba ihneď zdôrazniť, že termín „kázanie“ je použitý v najširšom zmysle slova, s prihliadnutím ku špecifickej povahe homílie v rámci liturgie, ako je definované cirkevnými predpismi. „Vaši synovia i vaše dcéry budú prorokovať!“ Evanjelizácia Božieho Slova, ohlasovanie Božieho kráľovstva, zvestovanie evanjelia, kázanie evanjelia pokoja, šírenie Kristovej prítomnosti... Všetky tieto výrazy sú ozvenou Joelovho proroctva: každý bude prorokovať, každý bude hovoriť „v mene Boha“. Formulácie Druhého vatikánskeho koncilu jasne vyjadrujú špecifický charakter povolania laikov k evanjelizácii a je to v súlade s tým, že musíme prepojiť laikových dominikánov s misiou rehole, ktorou je služba kázania. Táto špecifickosť je dvojaká. Vzťahuje sa na špecifické prostredie, v ktorom laickí dominikáni žijú a vydávajú svedectvo, a v ktorom svojou službou evanjelizácie umožňujú reholi plniť jej poslanie, „aby naplno dosiahla svoj cieľ“. Súvisí to tiež s ich príspevkom pre reholu a dominikánske spoločenstvo, a to je ďalší, doplnkový spôsob, ktorým prispievajú k naplneniu poslania rehole. Boli to konvertitky, ktoré priviedli Dominika k tomu, že si uvedomil, že je potrebné ich chrániť. A tiež prví chudobní zo sekty valdencov, ktorí zdôrazňovali, že svedok radikalizmu je nositeľom evanjeliového svedectva.

Zdá sa mi, že laickí dominikáni môžu prispievať k plnšiemu dosiahnutiu cieľa viacerými spôsobmi. Tak ako v prípade sestier a bratov rehole, je kázanie laikových dominikánov zakorenené v ich životnej skúsenosti. Je to preto, že bohatstvo ich špecifického prínosu pre kázanie rehole vychádza z ich rodinného a pracovného života, z ich rodičovských skúseností, z ich kresťanského života, zo skúseností mladých v modernej spoločnosti, z jedinečnej skúsenosti pokrsteného, ktorý musí svedčiť o svojej viere v rodine alebo skupine priateľov, s ktorými je denno-denne viazaný putami lásky, ale ktorí nezdieľajú rovnakú vieru a často krát dávajú najavo svoj nezáujem... Navyše, poznajú ťažkosť svedectva viery špecifickým spôsobom: na mnohých miestach súčasného sveta je laik konfrontovaný v bežných situáciách s ľahostajnosťou, skepticizmom a neverou, spôsobom veľmi odlišným od rehoľníkov, a to je treba využiť pre obohatenie kázania rehole ako celku. Podobne, prostredníctvom činností ich profesionálneho, rodinného a politického života, sa laici stretávajú s tým, že kresťania potrebujú bratstvo a pravdu, podľa ktorej sa snažia pretvárať svet. Formu ich kázania, podstatne spojenú s ich stavom, je nutné spojiť s kázaním celej „rodiny kazateľov“.

Cez všetky tieto skúsenosti človek zažíva tiež Boha, jeho prítomnosť, jeho Slovo, jeho Prozreteľnosť... Hovoriť v mene Boha znamená dovoliť Božiemu Duchu, aby inšpiroval naše ľudské slová takým spôsobom, že dosvedčia prítomnosť a „život s nami“ Toho, ktorý je väčší než my všetci. Znamená to však dovoliť tiež zapísať v nás, v hĺbke našich vlastných skúseností, tajomnú ozvenu tej skúsenosti, ktorú chcel zdieľať sám Boh (vo svojom Synovi), v ľudských podmienkach.

Je pochopiteľné, že schopnosť komplementarity¹ medzi kázaním laikov a bratov a sestier, začlenených do Dominikánskej rodiny formou zasväteného života, je dôsledok vzájomného dopĺňovania životných skúseností. Z tohto hľadiska je dôležité zdôrazniť, že jeden z pokladov Dominikánskej rodiny je, že je zorganizovaná takým spôsobom, že tieto mnohonásobné skúsenosti – a nielen konkrétne evanjelizačné činnosti – vstupujú do konverzácie a učia sa navzájom Božej prítomnosti a prozreteľnosti. Zdá sa mi, že príliš často sa sústreďujeme na to, čo utvára jedinečnú povahu skúsenosti byť dnes dominikánom v rôznych životných stavoch, že vieme ako ostatní členovia rodiny žijú... V podstate, možno príliš často myslíme, že je možné vybudovať našu „rodinu“ bez ohľadu na to, čo je skutočným základom kázania, pretože je to zásadným miestom pôsobenia milosti v každom z nás. Ak máme slúžiť dialógu Boha s ľudstvom, musíme venovať čas a nájsť prostriedky na počúvanie ozvien mnohých rozhovorov, ktoré On vedie s týmto svetom.

¹ *kompelementarita* – schopnosť dopĺňať sa.

Na základe týchto poznámok môžeme povedať, že laickí dominikáni obohacujú spôsob, ktorým sa rehoľa deň za dňom musí učiť „milovať svet“, do ktorého sme poslaní kázať, a to nielen prostredníctvom jemných a prilihavých analýz sveta, ale tým, že sa sami otvoríme rôznym skúsenostiam sveta, ktoré sú skúsenosťami členov Dominikánskej rodiny. Navyše, takto sa rehoľa vo svojej rôznorodosti bude učiť byť poznačená rôznymi interpretáciami Slova, ktoré vyplývajú z podstaty týchto skúseností: s Bibliou v jednej ruke a s novinami v druhej, ako zvykli hovoriť niektorí naši predchodcovia. Zdieľaná skúsenosť obohatí tento postoj. Rehoľa ako celok by si mala ešte hlbšie uvedomiť, že jedna z najzákladnejších povinností ohlasovania evanjelia je umožniť, aby každý z jej spolupracovníkov rozpoznal svoje miesto v Kráľovstve, ktoré ohlasujeme, a našiel vlastnú zodpovednosť, ktorej sa môže ujať, keď prijme, že je vyslaný.

V samom srdci rehole majú laickí dominikáni zodpovednosť pripomínať ostatným členom tento elementárny, očividný fakt: laici v Cirkvi nie sú v prvom rade tými, ktorým je adresované kázanie, evanjelizácia a pastoračná starostlivosť, ale skôr sú tými, ktorí sú povolani aktívne sa na nich zúčastňovať.

V spoločensve, obnova nadšenia pre evanjelizáciu

Pomerne nedávno zaviedla Cirkev pojem *duchovná rodina*, ktorý zodpovedá predovšetkým tomu, čo zvyčajne nazývame 'novými komunitami'. V istom zmysle, ak pripustíme anachronizmus, môžeme sa odvážiť povedať, že 'Sväté kázanie' od počiatku zodpovedalo tejto definícii, a že 'Dominikánska rodina' je dnes jeho uskutočnením.

Cirkev dnes naliehavo potrebuje - a tento odkaz sa znovu a znovu opakuje - obnoviť svoje nadšenie pre evanjelizáciu, čo zároveň znamená, že musí byť posilnená a rozšírená mocou a milosťou evanjelizácie. K tomu je však nutné zaistiť, aby iniciatíva evanjelizácie nebola vnímaná ako ovocie klerikálnej práce Cirkvi, ale skôr ako ovocie spoločnej iniciatívy, v ktorej Cirkev ako celok robí všetko, čím vo svojej podstate je. Cirkev potrebuje, aby bol každý oddaný svojmu záväzku prinášať evanjelium svetu. Ako môžeme zaistiť, aby sme v našej reholi pochopili túto naliehavosť? Ako „služobníčka charizmy kázania“ má Rehoľa kazateľov povinnosť podporovať charizmu laikov pre evanjelizáciu a ukázať, ako môže byť Cirkev rozvíjaná prostredníctvom integrácie laikových dominikánov do jednotlivých dominikánskych komunít. To ale znamená, v reholi ako aj v Cirkvi, že obzory evanjelizácie nemôžu byť viac definované bez solídneho rozhovoru medzi nami všetkými, laikmi, kňazmi a zasvätenými jednotlivcami, so zvláštnou pozornosťou na skúsenosť a misijné oduševnenie laikov.

Za rozhodujúce by som označil niektoré prvky špecifického prínosu laikových dominikánov k tejto obnove nadšenia pre evanjelizáciu v rámci celej Dominikánskej rodiny. Po prvé, aj keď riskujem, že sa budem zdať banálny, laici pripomínajú všetkým, že evanjeliová intuícia, tá, ktorú mal Dominik, nemôže byť redukovaná prenesením do zasväteného života. V duchovnej rodine je tiež riziko, že sa začne klásť dôraz na rozdiely, z ktorých sa implicitne rozlišujú falošné hierarchie: zasvätení alebo nie; kňazi alebo nie; muži alebo ženy; mladí alebo starí. V našom vlastnom strede potrebujeme jednoduchosť, a samozrejme odvahu čeliť tomuto pokušeniu a urobiť nápravu. Len tak budeme mať možnosť najlepšie využiť charizmu kázania v službe Cirkvi, ktorá je bratstvom. Je to tiež v počúvaní laikových dominikánov, ktorí hovoria o radostiach, ale aj ťažkostiach, ktoré zažívajú vo svojich cirkevných záväzkoch. Ak je podpora zo strany laikov obecné intenzívne žiadaná, ich iniciatívy, teologická formácia, ich teoretické a praktické vedomosti, ich ľudské skúsenosti, nie sú vždy vítané tak, ako by sme si to priali. Akoby existovali dve váhy a dve meradlá, podľa ktorých sa udeľuje slovo v priestore cirkevného rozhovoru jednotlivým kategóriám.

Trvať na zapojení sa laikových dominikánov do kázania v tradícii rehole znamená, trvať na požiadavke štúdia. V skutočnosti, ako bolo povedané na začiatku, kázanie musí nachádzať svoj zdroj v rovnováhe medzi tromi formami kontemplácie, ktorými sú modlitba, štúdium a bratský život. Ohlasovať Slovo, načúvať túžbam súčasného sveta, ktorý túži po pravde, snažiť sa vytvoriť čo najlepšie podmienky pre dialóg s kultúrami a novými formami poznania: všetko toto vyžaduje askézu štúdia. Rehoľa nikdy nesmie prestať byť „študentom“, aby svedectvo a slová viery našli

v štúdiu tradície Cirkvi, presnosť a objektivitu, ktorá otvára našim partnerom skutočné cesty slobody, na ktorých sa rozvinie ich porozumenie viery v Cirkvi.

Rozmanitosť konkrétnych situácií, v ktorých žijú laici je tiež veľmi významným zdrojom bohatstva pre celú Dominikánsku rodinu. V skutočnosti to umožňuje vyhýbať sa zjednodušovaniu pri posudzovaní osobných, rodinných a sociálnych skutočností, či „teoretickému“ pohľadu, ktorý by sa mohol stať normatívnym a obmedzujúcim. Ide o konkrétne skúsenosti, ktoré sa týkajú otázok manželského života, výchovy detí, profesijnej zodpovednosti, neistého zamestnania, životnej úrovne a politickej alebo sociálnej angažovanosti. Ďalej ide o konkrétnosť skúsenosti so smrťou manžela alebo potomka, ťažkosti spojené so zmenou zamestnania, odchodu do dôchodku, znevýhodnenie v pokročilom veku. Pretože všetky tieto skúsenosti získavajú laickí dominikáni v konkrétnych situáciách života, v dialógu s ich záväzkom hlásať evanjelium, a ponúkajú tak nenahraditeľný prínos pochopenia Božieho slova v rámci Dominikánskej rodiny.

Dnešné naliehanie Cirkvi a potreba novej evanjelizácie je často sprevádzaná konštatovaním, že „sekularizácia“ je veľkou výzvou ohlasovania Kráľovstva. Tu je opätovne nutné zdôrazniť špecifický charakter skúseností, ktoré majú laici so sekularizáciou vo svojom profesijnom, priateľskom alebo rodinnom prostredí. Niekedy počujeme ako naši laickí bratia a sestry zažívajú zármutok pri pohľade na svoje rodiny, ktoré sa s ľahostajnosťou vzdávajú od viery, cítia sa osamelí, keď vidia, že je takmer nemožné vyznávať verejne svoju vieru v prostredí, v ktorom žijú alebo pracujú, stretávajú sa s nepochopením, keď sa pokúšajú ukázať, že nutne neexistuje rozpor medzi moderným, prevažne vedeckým a technickým rozumom a presvedčením viery. Niekedy niektorí ľudia hovoria tiež o ťažkostiach, vo veľmi rozmanitých kultúrnych prostrediach, nájsť správny postoj v aktuálnom kontexte náboženského pluralizmu. V tomto môžu laickí dominikáni pomôcť celej Dominikánskej rodine rozvíjaním kreatívneho kázania, ktoré uchováva spolu viditeľné svedectvo toho ako žijú a ako sa navonok vyjadrujú.

Keď uvažujeme nad touto komplementaritou, záväzok Dominikánskej rodiny deliť sa o poslanie evanjelizácie môže viesť k rozpoznaní mnohých naliehavých úloh. Je jasné, že identifikácia týchto priorít je predovšetkým úlohou miestneho „svätého kázania“, s ohľadom na konkrétnu skutočnosť, kultúru danej krajiny a jej špecifickú cirkevnú históriu. Ale verím, že dnes, v dobe, keď sa uvažuje o novej evanjelizácii rodín, sveta vzdelávania mladých, je obzvlášť nutné prepojiť reflexiu ostatných členov Dominikánskej rodiny s laikmi. Je potrebné využiť ich súčasné praktické vedomosti k lepšiemu zadefinovaniu toho, ako sa môže evanjelizácia stretnúť s vedeckými a technickými kultúrami, rovnako ako s novými sociálnymi sieťami. Vďaka nim a ich skúsenostiam, môžeme lepšie čeliť sekularizácii a to nielen odstraňovaním predsudkov vnímania Cirkvi, ale tiež otvorením nových ciest slobody pre evanjelizáciu.

V tejto dobe, keď sa odvolávame na obnovu evanjelizácie, sa mi zdá, že Rehoľa kazateľov je povoláná začleniť do tejto dynamiky svoje poslanie, ktorého prioritou je podpora laického povolania, prinášať evanjelium svetu. To by bol skvelý spôsob ako dnes slúžiť Cirkvi. Tu by som rád vyzdvihol niektoré prostriedky, ktoré by sme mohli rozvíjať. Duch, ku ktorému sú rôzne skupiny dominikánskych laikov povolané žiť, sa musí vyznačovať a musí zostať poznačený radosťou, slobodou a jednoduchosťou: v tejto perspektíve boli vypracované Stanovy (Regula) pre dominikánskych laikov po koncile. Bratstvá laických dominikánov majú v tomto celku rôznych skupín laikov zvláštnu zodpovednosť, pretože sa zaviazali, že vo svojom, naplno laickom živote, budú udržiavať rovnováhu medzi všetkými rozmermi tradície Sv. Dominika. Musíme zaistiť, aby bratstvá ponúkali túto možnosť života v škole sv. Dominika, vedome sa odlišujúc od akejkoľvek „kontaminácie rehoľným životom“ a vyhýbajúc sa formalizmu, ktorý by mohol viesť k ustrnutiu. Musíme byť tiež otvorení ďalším formám laického života v našej rodine, práve kvôli už zmienenej rozmanitosti skúseností. Požiadavka evanjelizácie mladých nás samozrejme požíva, aby sme podporovali do takej miery, ako sme schopní skupiny, ktoré sa môžu podieľať na koordinácii Medzinárodného dominikánskeho mládežníckeho hnutia, nie ako „pastoračné“ skupiny pre mladých, ale skôr ako skupiny, ktoré sú ustanovené a formované ako skupiny mladých misionárov pre mládež (so zvláštnou pozornosťou tým mladým ľuďom, ktorí ešte nedostali vieru

a tým, ktorí žijú vzdialení od tradičných duchovných tradícií). Myslím, že je dôležité, aby ostatní členovia Dominikánskej rodiny počas tohto roka venovali čas načúvaniu, poznaniu a lepšiemu pochopeniu laického povolania v kontexte poslania rehole, a tak sa intenzívnejšie podieľali na podpore ich povolania.

Ak budeme rozvíjať túto dynamiku dominikánskych laikov, bude nás to v srdci Cirkvi zaväzovať k podpore a prehĺbeniu reflexie o povahe laického povolania k evanjelizácii, ktorá sa týka všetkých pokrstených a tiež k úvahe o príspevku „laických komunít“, ktoré sú zakotvené v duchovných tradíciách, ktoré sa vyznačujú zakladaním miestnych cirkevných spoločenstiev.

Vaši synovia a vaše dcéry budú prorokovať... Zasvätenie roka nového jubilea rehole na tému „Dominikánski laici a kázanie“ nám môže pomôcť hlbšie si uvedomovať záväzok „poslania kázať evanjelium“ v Dominikánskej rodine. V podstate je to výzva pre každého, aby zakorenil svoju túžbu evanjelizovať hlbšie do mystéria krstu, ktorý nás zaväzuje budovať Cirkev vo svete ako sviatosť spásy. Pozývam všetky komunity rehole a všetky komunity a skupiny Dominikánskej rodiny, aby sa v tomto roku zamerali na ďalšie prehĺbovanie tejto túžby. A pozývam ich, aby využili obdobie pôstu a každý týždeň zasvätili spoločnému *Lectio Divina* nad textami piatich pôstnych nediel tohto liturgického roka a tak obnovili svoje komunity tým, že sa vydajú na cestu, na ktorú Cirkev vyzýva katechumenov - znovuzrodiť sa cez radosť evanjelizácie.

fr. Bruno Cadore, OP
Magister Rehole kazateľov